

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון י"ד שבט תשפ"ג | דף היומי בבלי: גזיר יג | דף הכולל: גדרים נה.
דף היומי בהלכה: מסימן צ"ז סעיף ב' עד תחילת סימן צ"ח.

מוסר: שמירת הלשון - פרק ז' עד 'וגם הוא'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: ש. חשבון הנפש פ"ג "והשמונה עשר חשבון האדם" פ"ג "והעשרים חשבוננו עם נפשו"



עז היה רצונו של הרבי הקדוש שלא לשנות
ממנהג הקודש של אכילת פירות בט"ו בשבט, עד
שעמד והכריז: "מי שישגיג בעבורי פירות לכבוד
ראש השנה לאילנות - אברך אותו בפירות"



גדול הוא יום ט"ו בשבט ומסוגל גם להיפקד בו בדבר ישועה ורחמים - סיפור נפלא לרגל ט"ו בשבט שיחול הערב

והיתה נפשו עגומה עליו כל הימים. בשמעו את דבריו של הרבי התמלא האיש עיוז וגבורה, וגמר אומר בדעתו לעשות הכל כדי להשיג בעבור הרבי פירות, ובעבור עצמו - את ברכת הבנים. הוא לא התעצל וגמא מרחקים עצומים בדרכו להשיג פירות, עד שהגיע לעיירה טשעקטשין, שבה היה אפשר להשיג מפירות האילן. הוא קנה ארגז מלא בפירות ומיד שם פעמיו בחזרה אל העיירה לעלוב ואל הצדיק וברכותיו.

כשהגיע לעלוב ובאמתחתו סלסילה מלאת פירות עסיס, התמלא הרבי בשמחה ובגיל. הנה המסורת המוקדשת לא תיפגע ולא תיפגם, ועל השולחן יעלו גם השנה מפירות האילן. עמד האיש, ראשו מורכן לפני הרבי, והלה אצל לו מברכות פיהו שיזכה להיפקד בפקודת ישועה ורחמים, ובביתו יישמע קול מצהלות ילדים, בזכות שטרח ועשה ופעל לטובת ראש השנה לאילנות. למחרת היום נטל עמו הרבי מנין אנשים מתלמידיו ועלה על ציונו של זקנו הר"ד מלעלוב זי"ע, ושם העתיק בתפילה בעבור האיש וביתו שיזכו לזרע של קיימא. הברכות והתפילות לא שבו ריקם, ואכן חלפה שנה ובני הזוג זכו לחבוק בן זכר והתמלא ביתם בשמחה.

חלפו שנים, ואל שולחנו של הרה"ק רבי משה מרדכי בעל 'ברכת משה' מלעלוב זי"ע הגיע יהודי, ובהתרגשות סיפר לרבי את השתלשלות הסיפור האמור. בסיומו אמר - 'אני הוא אותו בן שנולד בזכות פירות ט"ו בשבט'.

(מרוה לצמא)

כה גדול הוא יום ט"ו בשבט, עד שמצאנו כי יום זה מסוגל גם להיפקד בו בדבר ישועה ורחמים. הסיפור שלפנינו ייטיב להמחיש את הדברים:

הרה"ק רבי אלטר אברהם בצלאל נתן נטע מלעלוב סוסנוביץ' זצוק"ל נוהג היה בכל שנה בט"ו בשבט לערוך את שולחנו הטהור בעיירה לעלוב, שאליה היה נוהג לעלות בכל שנה אל ציונו של זקנו, הרה"ק רבי דוד מלעלוב זצוק"ל. יום ההילולא חל בז' בשבט, והרבי היה נשאר שם לט"ו בשבט - ראש השנה לאילנות. על השולחן היה מעלה מפירות האילן ומהלל ומשבח את תנובת הארץ ואת בורא העולם.

אותה שנה נראה המצב רחוק מאוד מן האפשרות לקיים את המנהגים הרגילים בשולחן הטהור. קור עז שרר בחוץ, הכפור כיסה את הארץ ושלגים ירדו לרוב. מזג האוויר לא אפשר לאילנות להצמיח פירות ולא היו מהם בנמצא לעריכת השולחן. חיפש הרבי בכל העיירה ולא מצא ולו פרי אחד. עז היה רצונו של הרבי הקדוש שלא לשנות ממנהג הקודש של אכילת פירות בט"ו בשבט, עד שעמד והכריז: 'מי שישגיג בעבורי פירות לכבוד ראש השנה לאילנות - אברך אותו בפירות'. הדברים יצאו מפי הרבי, והעיירה היתה כמרקחה. הן הרבי הקדוש הבטיח כעת למי שישגיג בעבורו פירות, שייפקד בדבר ישועה ורחמים ויזכה לפרי בטן.

יהודי אחד היה בעיירה, שצער ויגון היו מנת חלקו. שנים רבות כבר חלפו ועברו מאת נישואיו ולא זכה להיפקד בזרע של קיימא,

שדרגו את שולחן ט"ו בשבט שלכם בחידון לילדים



חידות ושאלות בענייני הפירות והאילן

1. "צדיק כתמר יפרח" (תהילים צ"ב, 13) ג. מצב של שלום ושלווה "איש תחת גפנו ותחת תאנתו" (מלכים א, 5)
2. א. גפן ב. זית
3. א. חרצן ב. זג (במדבר ו, 1): "מחרצנים ועד זג לא יאכל" (הנזיר)
4. א. גרוגרת ב. דבלה. עיין נזיר ב משנה א: "מן הגרוגרות ומן הדבלה"
5. 6. תפוח, פו (הדב).
6. 7. קיקיון (יונה ד', 6)
7. 8. תפוח (שיר השירים ב', 3)
8. 9. הגפן, הרימונים (שיר השירים ו, 11)
9. 10. א. זית ב. תמר
10. 11. א. צמר וצמרת
11. 12. "אשתך כגפן פוריה, בניך כשתילי זיתים" (תהילים קכ"ח, 3)
12. 13. דבורה מינקת רבקה (בראשית ל"ה, 8)
13. 14. אלה ואלון (ישעיהו ו, 13)
14. 15. א. יער ויערה ב. הדס והדסה (=אסתר)

חידון אותיות א"ב לט"ו בשבט

א	בחור כ...	ארז
ב	עליה גדלים ענבים	גפן
ג	שם אחר לתמר	דקל
ד	שיח ריחני שמשמש גם לבשמים	הדס
ה	משפחה אליה שייכים עצי השקד	ורדיים
ו	ירוקים או שחורים	זית
ז	ממנה מכינים לחם	חיטה

(ליקוטי שמואל מאת עזרא מרום)

השאלות

1. מי מבין שבטי ישראל התברך בשפע של א. ענבים ב. זיתים?
2. מה מסמלים העצים הבאים: א. רימון ב. תמר ג. גפן ותאנה?
3. על אילו עצים נאמר במשל יותם שהפרי שלהם: א. מכבדים בו א-לוקים ואנשים ב. משמח א-לוקים ואנשים? (שופטים פרק ט)
4. איך נקראים: א. גרעין הענבים ב. קליפת הענבים?
5. איזה כינוי יש ל: א. תאנה מיובשת ב. גוש של תאנים מיובשות?
6. אני פרי אדום או ירוק, לפעמים חמוץ ולפעמים מתוק. אם תקצץ את ראשי וזנבי-תקבל שם של דב ספרותי. מי אני? בצלו של איזה עץ ישב יונה הנביא?
7. על איזה פרי נאמר בשיר השירים: "פריו מתוק לחיכי"?
8. השלם את הפסוק משיר השירים: "אל גינת אגוז ירדתי לראות הפרחה ה_____ הנצו ה_____"
9. לאיזה עץ מתייחסת פעולת הקטיפי: א. מסיק ב. גדיד?
10. 11. א. הוא- שיער הכבשים, היא- בקצה העץ
11. 12. לאילו עצים נמשלים בתהילים האישה ובניה?
12. 13. על מי מסופר בתורה שנקברה תחת האלון?
13. 14. אילו עצים מסמלים מצב של שלכת בנביאים?
14. 15. מי אני? א. הוא-שטח מלא בעצים, היא- חלת דבש. ב. הוא-מארבעת המינים, היא- מלכה.

תשובות

1. יהודה: "כבס ביין לבושו ובדם ענבים סותו" (בראשית מ"ט, 1) ב. אשר: "וטובל בשמן רגלו" (דברים ל"ג, 24)
2. א. שנהיה מלאים מצוות כרימון (מברכות ראש השנה) ב.

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת



שאל הרה"ק מסאטמר: בחג השבועות, שנידונים בו על פירות האילן - נוהגים לשטוח ענפי עץ בבתים ובבתי הכנסת, ואילו בט"ו בשבט, שהוא ראש השנה לאילנות - נוהגים לאכול מפירות האילן. נכון יותר היה שיאכלו פירות בחג השבועות, וישטחו ענפי עצים בט"ו בשבט'...



להשתוקק לארץ ישראל ולפירותיה

לדבריו של הרבי מסאטמר כרוך בזה מסר, שאדם שעומד בדין, מוטב שישלח שליח שייצג אותו נאמנה. לכן בט"ו בשבט דווקא הפירות מייצגים את האילנות שעומדים בדין, ובשבועות האילנות הם שבאים להליץ טוב על הפירות.

אותו חסיד הרגיש כי עומק טמון בדברים, שאת פשרם עדיין לא גילה. רק אחר כך התבררה כוונתו של הרבי.

כשהגיע החסיד לביתו חיכה לו שם צו גיוס לצבא מאת המדינה. צו מיוחד זה הונפק באותם ימים לאזרחים רבים, שביקשו להתייצב ולסייע במאמץ המלחמתי, היות שהמלחמה עדיין לא תמה. ליבו של החסיד נחרד לנוכח המכתב הרשמי מבשר הרעות. בשורת איוב כפולה ומכופלת היתה מונחת בו, הן מהפן הרוחני והן מהפן הגופני. ולפתע נזכר בדבריו של הרבי: 'כשיש לאדם דין, מוטב שלא ילך הוא לבד וייצג את עצמו, אלא ישלח מישהו אחר, שישימש לו סניגור וייצג אותו'. לפתע חדרו המילים להכרתו. לא בכדי אמר לו הרבי את הדברים בדיוק באותו יום. כוונה עמוקה היתה טמונה בהם - שלא ילך הוא בעצמו ללשכת הגיוס, אלא ישלח מישהו אחר תחתיו.

ואכן שלח אותו חסיד מישהו אחר שיתייצב במקומו בלשכת הגיוס ויטען כי אין ביכולתו להתגייס לצבא, משום שנתר בודד מכל משפחתו, ולפיכך הוא מבקש פטור מחובת ההתייצבות. והנה הפלא ופלא - דברי אותו חבר נכנסו ללבבות הערלים בשלטונות הצבא, והללו פטרו את החסיד מחובת הגיוס.

גדול הוא יום ראש השנה לאילנות. ננצל איפוא את קדושת היום, הן להשתוקק לארץ ישראל ולפירותיה, ולנותן הפירות ש'מלא כל הארץ כבודו', הן בצפייה לקץ הגלות ולגאולה השלמה במהרה בימינו.

(מתוך מרוה לצמא)

הרה"ק רבי יואל מסאטמר בעל 'דברי יואל' זי"ע הסביר פעם את מנהג אכילת הפירות בט"ו בשבט, ודבריו כרוכים בסיפור הוד ההמחיש את קדושתו ואת עיניו הצופיות למרחוק. הדבר היה זמן קצר לאחר שהובסו הגרמנים הנאצים במלחמת העולם השנייה ומחנה המוות אושוויץ שוחרר. הרבי ליכד סביבו שרידי אדם ויהודים שנתרו, 'אחד מעיר ושניים ממשפחה', הפיח בהם חיים יהודיים והדליק את הניצוץ החיים בלבבות השבורים והמרוסקים. בזמן שהתרחש הסיפור שהה בשווייץ, ושם פעל גדולות ונצורות למען עם ישראל להחיותו ולהשיב את רוחו ואמונתו.

ביום ט"ו בשבט הלך הרבי בדרכו לקיים מצות ביקור חולים אצל יהודי שגם הוא ניצול מחנות המוות היה. בדרכו התלווה אליו יהודי אחר, תושב המקום שהיה מחסידיו, והיו מהלכים שניהם בדרך ומשוחחים בדברי תורה. הקשה הרבי באוזני תלמידו: 'לכאורה יש מקום להקשות, שהרי יום ט"ו בשבט וחג השבועות שניהם ימים של דין בעבור גידולי קרקע. ט"ו בשבט הוא ראש השנה לאילנות, ובחג השבועות נידונים על פירות האילן. ומנהג ישראל הופך לכאורה את הסדר המתבקש: בחג השבועות, שנידונים בו על פירות האילן - נוהגים לשטוח ענפי עץ בבתים ובבתי הכנסת, ואילו בט"ו בשבט, שהוא ראש השנה לאילנות - נוהגים לאכול מפירות האילן. נכון יותר היה שיאכלו פירות בחג השבועות, וישטחו ענפי עצים בט"ו בשבט'.

הוא שאל והוא ענה: 'מכאן אנו רואים', אמר הרבי, 'שכשיש לאדם משפט, כשצריך להתייצב בדין, מוטב שיקח סניגור שימליץ עליו טוב וייצג אותו בדין, ולא שילך לבדו וייצג את עצמו. ולכם בט"ו בשבט שהוא ראש השנה לאילנות, מרבים באכילת הפירות, ובחג השבועות שבו נידונים על פירות האילן - שוטחים ענפי עצים'.

האזינו לתוכנית 'הפוח בכל יום' בקו השיעורים של דרשו

כל הכתבות והתוכן משודרים להאזנה מדי יום מפי הרב אברהם מוקס



077-2222-666 שלוחה 31

"בואו להיבחן בדרשו. אנחנו הרכזים מחכים לכם באופן אישי. היכנסו למוקד המבחן הקרוב אליכם (ניתן לברר בקלות במשרדי הארגון). אני בטוח ומבטיח, שלאחר שתחוש את האושר של הנבחן, לא תסכימו לוותר..."



טיפים חשובים לרכזי מקומות מבחן של דרשו, מתוך שיחה עם הרב יעקב דז'אלובסקי הי"ו

הוא משיב ומפרט. פניתי למוקד דרשו במס' 025609000 והשארתי הודעה מפורטת על השכונה החדשה בבית שמש שעדיין לא קיים בה מוקד מבחן. אחר בירור קצר חזרו אליי עם תשובה חיובית לשמחתי. פניתי לגבאים המסורים של בית הכנסת 'מתמידים' וביקשתי את רשותם, והמוקד יצא לדרך..

• עד כמה מוקד זה אכן מצליח?

הרבה מעל למצופה - לא מסתיר ר' יעקב את שמחתו. מדי חודש נבחנים אצלנו למעלה משישים אברכים ובחורים, בכלל תוכניות הלימוד המוצעות במסגרת 'דרשו'; דף היומי בהלכה, דף היומי בבלי, משניות, חבורת ש"ס, כשכעת לאחרונה נוספו מעל לעשרה נבחנים במסגרת החדשה קנין ירושלמי, ועוד היד נטויה בסייעתא דשמיא...

• במה מסתכם תפקידו של הרכז?

בראש ובראשונה לדאוג שהמבחנים יהיו מוכנים ושהמקום יהיה מותאם ומוכן לכבוד הנבחנים החשובים. וכן, לקבל ולקרב כל נבחן המגיע וזוכה להיבחן על הלימוד. אצלנו במוקד, היות ומדובר בשכונה חדשה ההולכת ומתפתחת, אנו משקיעים הרבה בהדפסת ותליית מודעות ברחבי השכונה כבר ביום רביעי, מודעות תזכורת לקראת המבחן הקרוב. רבים הגיעו להודות ולברך על יוזמה זו שמעודדת לטעום מההנאה האדירה והסיפוק של ידיעת הלימוד..

• לסיום, מה תרצה להעביר לקוראים?

תחילה כמובן, בואו להיבחן בדרשו. אנחנו הרכזים מחכים לכם באופן אישי. בואו והיכנסו למוקד המבחן הקרוב אליכם (ניתן לברר בקלות במשרדי הארגון). אני בטוח ומבטיח, שלאחר שתחוש את האושר של הנבחן, לא תסכימו לוותר.. וגם, אם מכל סיבה שהיא לא קיים באזור מגורכם מוקד מבחנים פעיל, אל תוותרו, עם קצת מאמץ תוכלו לרכוש ולזכות בזכויות אדירות של ריבוי שעות לימוד וידיעת התורה שילוו אותכם לנצח... השקעה קטנה עם תשואה אדירה..

לשליחת תגובות לכותב המאמר, כתבו לי: a0533185209@gmail.com

הרב שלום הרשור

כל שיחה עם רכו מבחן משאירה אותך מופתע מחדש. כל אחד מגיע ממבטו האישי וברגש השליחות המלווה אותו בתפקידו הגדול. כעת, בשיחה הרב יעקב דז'אלובסקי התוודעתי לנבחן, שאחר שעבר דירה לשכונה חדשה, אחת ידע שאין דבר כזה שכונה בלי מוקד מבחן, ואכן זכה.

• איך זה בעצם התחיל? פותחים אנו בשיחה המענגת.

זכיתי כבר כמה שנים להיבחן במסגרת ה'דף היומי בהלכה' בירושלים במוקד ברחוב 'עבודת ישראל'. בשנה האחרונה עברתי להתגורר בבית שמש בשכונת 'רמת אברהם', וראיתי שלמרות שהיה כבר מוקד למבחן ה'דף היומי בהלכה' ביום חמישי לחברי הכולל, עדיין לא היה מוקד מבחן פעיל המתאים לכלל תוכניות הלימוד המפוארות של דרשו, כאלו שנבחנים עליהן ביום שישי, ולכך ביקשתי לייסד המוקד.

• איך הגעת לרעיון פתיחת המוקד?

האמת, נשמע הוא מחויך, הדבר היה לי כל כך פשוט, שבכל שכונה חרדית אמור להתקיים מוקד מבחן 'דרשו'. אך יש בזה משהו מעבר לכך. במוקד הקודם בו הייתי נבחן, התוודעתי ליהודי חשוב, עסקן מפורסם הלומד בכל יום בסדר ה'דף היומי בהלכה', כשפעם אחרי מבחן שח לי לפי תומו על שמחתו הגדולה שזכה להצטרף למשפחת נבחני דרשו.

לדבריו, אם בעבר היה מקפיד על קביעות עתים לתורה, הרי שמאז הצטרף למבחני דרשו, הכל השתנה לגמרי. בנוסף לכך שהוא לא מפסיד לימוד מדי יום, הוא קנה לעצמו סט משנה ברורה מהדורת כיס מהדורת דרשו, והחוברת מתלווה אליו בכל נסיעה או טיסה, כשברוך השם הוא לא החסיר שום מבחן, ובכל מבחן הציון שלו לא פחות ממאה..

כך או כך, מסיים ר' יעקב, ידעתי שכזה דבר גדול הגורר בעקבותיו כל כך הרבה זכויות של שעות לימוד התורה, אין להשאיר לאחר. ואכן, הזדרזתי להיות הזוכה המאושר שהקים את המוקד.

איך באמת פותחים מוקד מבחן? מבקשים אנו לברר לתועלת

הציבור.

בדרשו, כמו בדרשו, הכל מסודר עם כללים ברורים ומובנים -

"אמצע הלילה. מזג אוויר קר וסוער, כולי רטוב ורועד מקור בתחנת האוטובוס, ולבנתיים אף מכונית לא עצרה. ניסיתי שוב ושוב, נופפתי את ידי בכל הכח ואז קרה הנס... מאזדה 6 שחורה עצרה למולי, אבל ליד ההגה ישב בחור צעיר שחום ובעל מבטא ערבי..."



הכרת הטוב, גם לאחר ארבעים שנה

הסתלסל מתחת לשפמו. 'אביו של הרב ביקש להזמין באופן אישי, ואמר שהוא ישמח מאוד אם תוכל לפנות מזמנך היקר ולבוא לשמוח בשמחת המינוי של בנו. הוא ביקש למסור שאם תבוא, כבר תבין מדוע היה לו חשוב כל כך שתשתתף בשמחה'. בערב המיועד הסיע אחד מצעירי השבט את מוסטפה ג'לאל ליישוב היהודי הסמוך, גבעול. כבר מרחוק הוא ראה את האורות הצבעוניים ואת השלטים החגיגיים. קולות התזמורת נישאו למרחוק. מוסטפה תהה לרגע אם הוא היה צריך לבוא, אך כשהתקרב למקום האירוע, מיהר לעברו אדם מבוגר וחיבק אותו בהתרגשות.

'אדון מוסטפה, האם אינך מכיר אותי?', שאל. הבדואי היה נבוך מעט. הוא באמת לא הכיר את היהודי המבוגר. אלא שהיהודי משך אותו אל במת הכבוד וביקש מהמנחה את המיקרופון. המנחה הכריז שהרב דוד כהן, אביו של הרב החדש, מבקש לשאת דברים.

'מורי ורבותי', אמר דוד כהן לקהל, 'לפני ארבעים שנה חזרתי מביקור אצל אשתי שהייתה מאושפזת אז בבית החולים. זה היה יום גשום וסוער והפסדתי את האוטובוס האחרון. מוסטפה ג'לאל, האיש שעומד עכשיו לצדי, היה אז בחור צעיר. הוא ראה אותי עומד בתחנה, רטוב ורועד מקור, ובטוב ליבו הסיע אותי עד הכניסה לבית.

'כאשר נכנסתי הביתה, הרחתי ריח של שריפה. התנור בחדרו של הבן הקטן החל לבעור, ושאר האחים שישנו בחדרים אחרים, לא הבחינו בכך. בזכות החסד שמוסטפה עשה עמי, הצלחתי לכבות את האש לפני שאחזה במיטתו של התינוק.

'עכשיו, כאשר זכיתי ואותו בן מוכתר לרב המושב שלנו, חשבתי לנכון להזמין את האיש שהציל את חייו, ובזכותו אנחנו יכולים לחגוג היום את האירוע המרגש הזה. אני חש שעלי להודות למוסטפה ג'לאל, הנה התורה מלמדת אותנו לא להיות כפויי טובה. ככתוב לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו (דברים כג). התורה מורה לנו במפורש להכיר טובה לאנשים שגמלו איתנו חסד ועשו משהו למעננו, גם אם המיטיב אינו יהודי וזה למעשה הפירוש של מאמר חז"ל: 'דרך ארץ קדמה לתורה'.

(הובא בליקוטי שמואל)

סיפור שסיפר הרב אברהם הכהן שליט"א, נכד הסבא קדישא רבי יוסף אבוחצירא זצוק"ל:

היה זה לילה גשום וסוער. דוד כהן עמד בתחנה המבודדת, ולמרבה חרדתו נראה כי הפסיד את האוטובוס האחרון לגבעול, היישוב הקטן שבו התגורר. אשתו הייתה מאושפזת בבית החולים בבאר שבע, והוא חזר זה עתה מביקור אצלה. בבית, ידע דוד, הכול בסדר, הבנות הגדולות השכיבו את הקטנים לישון, והשכנים מהבית הסמוך אמרו שהילדים יכולים להיעזר בהם בכל שעה שירצו.

אבל השעה הייתה מאוחרת, מזג האוויר היה קר וסוער ואף מכונית לא חלפה בכביש הראשי בשעה מאוחרת זו. כמה משאיות חלפו ביעף ונראה שנהגיהן אפילו לא הבחינו באדם העומד, רטוב ורועד מקור, בתחנת האוטובוס. לאחר שעה ארוכה חלפה סוף סוף מכונית ראשונה בכביש. דוד נופף בידו בכל כוחו והמכונית בלמה ועצרה לידו. ליד ההגה ישב בחור צעיר, והחשיכה הסתירה את תווי פניו.

'לאיפה?' שאל הצעיר את דוד כהן. 'אני צריך לגבעול, אבל אשמח אם תקדם אותי כמה שתוכל', אמר דוד. 'בבקשה', ענה הנהג. דוד עלה למכונית, והצעיר נהג בריכוז על הכביש הרטוב והחלקלק. בכניסה ליישוב גבעול הוא אותת והתכוון לפנות לכיוונו. 'אתה גר בגבעול?' שאל דוד כהן בתמיהה. 'ברור שלא', צחק הנהג הצעיר, 'אבל אני לא יכול להשאיר אותך בכניסה ליישוב בגשם כזה. בוא, תגיד לי איך להגיע, ואני אקח אותך עד הבית'. 'אין לי מילים להודות לך', אמר דוד כהן בקול נרגש, 'רק אמור לי: איך קוראים לך?'. 'קוראים לי מוסטפה ג'לאל', ענה הנהג הצעיר, 'ואני גר במאהל הבדואי ליד ערד'.

ארבעים שנה חלפו מאז.....!

יום אחד הגיע למאהל הבדואי שליך ערד שליך רכוב על אופנוע. 'מי זה מוסטפה ג'לאל?' שאל השליך את הילדים הרבים שהקיפו אותו בסקרנות. הילדים הביאו אותו לאחד מנכבדי המאהל שישב בתוך אחד האוהלים ועישן נרגילה.

השליך הגיש לבדואי המשופם מעטפה גדולה. 'זו הזמנה למסיבה לכבוד מינוי הרב החדש של היישוב גבעול', אמר. 'מה לי ולרב החדש של היהודים?', שאל מוסטפה ג'לאל, ועשן סמין

תיניתי בפניו את צרתי בבכי, ואף לא הסתרתי את תסכולי הרב. "אני כבר לא מסוגלת יותר!" ובכיתי כפי שלא בכיתי מעולם. במשך כל השיחה רב שלוימ'ה זלמן הקשיב. לאחר שסיימתי את דברי, הגיב ואמר: "הקב"ה לא חייב לך כלום!"



סיפור מעורר השראה, הקב"ה לא חייב לנו כלום, ומה אנחנו יכולים לעשות אם אנחנו רוצים שהוא ייתן לנו מתנה מיוחדת

אני כבר לא מסוגלת יותר!" ובכיתי כפי שלא בכיתי מעולם. במשך כל השיחה רב שלוימ'ה זלמן הקשיב. לאחר שסיימתי את דברי, הגיב ואמר: "הקב"ה לא חייב לך כלום!" בתגובה פרצתי בבכי חזק יותר. הרגשתי שאבדה כל תקווה באופק, שכבה האור בקצה המנהרה, הלוא הייתי בטוחה שהרב יברך אותי וירגיע אותי, אך לא זו בלבד שהרב לא נהג כך, אלא מודיע לי באופן חד משמעי - "הקב"ה לא חייב לך כלום! ומה שהוא נתן לך עד כה בריאות, בעל טוב, משפחה תומכת, פרנסה - כל זה הוא מתנה!" אז אני בוכה, ושוב הרב ממתין. נותן לי להירגע. רק לאחר שהסערה שלי משתקת, הוא ממשיך ואומר:

"תראי, אמנם הקב"ה לא חייב לנו כלום, אבל אני חושב, שאם תראי לו שאת עושה משהו שאת לא חייבת, משהו התנדבותי - אולי גם הוא יחון אותך ויחוס עלייך ויתן לך מתנה בהתנדבות, משהו שהוא לא חייב לך!" שמעתי את הדברים בריכוז רב, הודיתי לרב שלוימ'ה זלמן ויצאתי את ביתו רגועה במקצת. הגעתי לביתי וחשבתי לעצמי: מה אני יכולה לעשות "משהו התנדבותי"? ואז החלטתי שאני מתנדבת בבית חולים, מחלקת את המזון הזה שאתם רואים כאן לפניכם... ובס"ד. הקב"ה עזר, ונולדו לי שלושה ילדים - בן ובנות תאומות. הבן נשוי, הבת הגדולה נשואה גם זה מכבר - ב"ה. הבת הקטנה? היום בערב היא מתחתנת! המספרת הלכה. ואני ובתי היינו תחת הרושם של הסיפור המופלא, ואז צננץ לי: "מה ששאלת מקודם?" מה הפירוש של "כי רופא חינם אתה"? הנה שלחו לך משמים תשובה מאלפת!"

(הרב צבי נקר, מתוך 'ליקוטי שמואל' פרשת שמות)

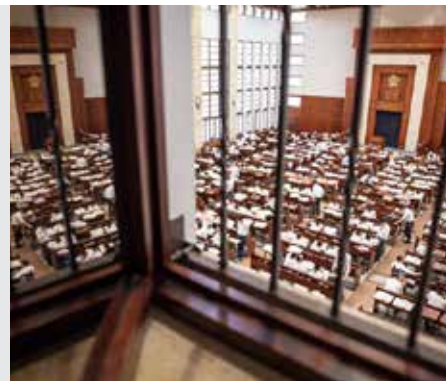
אדם אחד הגיע עם בתו לבית החולים לצורך טיפול רפואי, וכך סיפר את סיפורו.

התחום הרפואי תמיד מלא בחששות, וכן בתקוות שהכל יצליח. ובכלל, ועצם השהות במרכז רפואי, במקום בו מצויים חיידקים כאלו ואחרים, צריך שיהיה הרבה סייעתא דשמיא. בכל אופן, לפני שהבת נכנסה לטיפול, אמרתי לה לומר את התפילה המובאת בהלכה: "יהי רצון מלפניך... שיהיה עסק זה לי לרפואה כי רופא חינם אתה", ואז הבת שאלה אותי: "לפני שאני אומרת משהו, אני רוצה לדעת מה הפירוש של הדבר שאני אומרת. אז מה הפירוש של "כי רופא חינם אתה"?

עודנו מדברים, ולחדר נכנסת עגלה מלאה כל טוב ואחריה אישה. היו שם סנדוויצ'ים, שתייה, ממתקים, ומה לא. היא מציעה לנו: "בבקשה, תתכבדו! מה אתם רוצים? סנדוויץ', ממתק, שתייה, קחו גם וגם!" "כמה זה עולה?" שאלתי. "הכל בחינם!" הייתי בהלם. "מאיזה אירגון את?" הוספתי ושאלתי. וכאן פירטתי את שמותיהם של שורת ארגונים. "מאיזה ארגון?" - "שום אירגון." "אז מי מממן את כל השפע הזה?" "אהה. לבד". "לבד. למה?" לא התאפקתי וביקשתי להבין. "אם אתה כבר שואל, אספר לכם את הסיפור שלי".

במשך שנים רבות לא זכיתי בפרי בטן. נסינו כל מיני דברים, מה לא ניסינו? ברכות סגולות, אבל שום דבר לא עזר. אחרי שנים של סבל ותסכול הרגשתי שזהו, אני כבר לא יכולה יותר. בצערי פניתי אל רבן של ישראל, מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל. תיניתי בפניו את צרתי בבכי, ואף לא הסתרתי את תסכולי הרב.

"אני נמצא בישיבה כבר למעלה מחצי שנה, משתתף בכל הסדרים, נכנס לשיעורים, עושה את כל מה שמוזל עלי. ובכל זאת מרגיש שאני לא מתקדם... יש לי הרגשה שסתם חבל שאני נמצא פה בישיבה..."



רגשות עזים לקראת קריאת פרשת יתרו ומעמד הר סיני בשבת הבעל"ט

אצלי בכל שנה רגשות עזים.

כמי שעוסק לא מעט עם נערים שבאים לחסות בצל כנפי

הרב ישראל היימן

קריאת התורה של פרשת יתרו עם מעמד הר סיני מעוררת

תכליתו בעולם היא לחיות 'חיים טובים' ולהעניק לעצמו לא יכול להבין. כאשר תלמד את היסוד הזה ותכניס אותו עמוק לנפש תוכל ללמוד תורה כי הדבר הזה הוא יסוד כל התורה. זו בעצם הייתה גם כוונתו של הלל וכאמור מה ששמאי הראה לאותו גוי. אתה מבין? - השבתי לאותו בחור נפלא - טענת שלא התקדמת בישיבה כי אתה עדיין לא מצליח ללמוד ולהבין בתורה כמו שאתה חפץ. אני מבקש ממך לנסות לחזור בדמיוןך חצי שנה לאחור, איך אתה מגיב למצבי לחץ או למשהו שלא מסתדר, מה אתה עושה כשמישהו פוגע בך או לא עושה את מה שאתה רוצה.

האם היום אתה מדבר כמו שדיברת אז?

האם היום אתה מגיב כמו שהגבת אז?

האם היום אתה מצליח לשלוט בעצמך, האם זה אותו דבר כמו לפני חצי שנה?

אין לך מושג כמה התקדמת. אתה אפילו לא מצליח לשער איזו דרך עשית.

אתה עדין יותר היום, אתה רך יותר ושולט בעצמך בלי השוואה ללפני שנכנסת לישיבה.

אז באתי לחדש לך שזה לא רק שהמידות שלך נהיו יותר טובות - שזה דבר עצום בפני עצמו. אתה ממש עוסק בקבלת התורה הלכה למעשה. אתה עברת כבר את השלב הקריטי ביותר של המוכנות הבסיסית להכיל את התורה בקרבך. קלטת את יסוד התורה ואיך זיל גמור ואל תתייאש.

הקריאה מעוררת הזמן. אצל כל אחד מבני ישראל מתעוררת בשבוע הזה ההשפעה של קבלת התורה. אולי עלינו לזכור שיחד עם החיזוק התמידי שהתורה צריכה, גם יסוד התורה כלול בתוכה. המידות הטובות וההכלה של הזולת.

אם נשריש בעצמנו את היסוד של מאי דעלך סני לחברך לא תעביד נוכל בע"ה לקיים גם את ואיך זיל גמור.

השכינה וחווים בעצמם תהליך מחודש של קבלת התורה מבחירה אישית, יוצא לי להיות שותף לא פעם ולהיות חלק אינטגרלי מהתהליך המופלא הזה.

תובנה אחת קצרה ומעצימה בנושא זה מלווה אותי כל הזמן ומשליכה על ההבנה שלי בכלל על המעמד הייחודי בו אנו - בני התורה זוכים לו בכל רגע.

לפני כמה שנים התלונן בפניי בחור יקר שבא חדש מקרוב לחסות בצל ה' וטענתו בפיו: "אני נמצא בישיבה כבר למעלה מחצי שנה, משתתף בכל הסדרים, נכנס לשיעורים, עושה את כל מה שמוטל עלי. ובכל זאת מרגיש שאני לא מתקדם... לא מבין עדיין את הגמרא ולא מצליח לעקוב כמו שצריך אחרי הרב בשיעור ואחרי החברותות. יש לי הרגשה שסתם חבל שאני נמצא פה בישיבה".

פתחתי עליו זוג עיניים גדולות ותמהות ואפילו הראיתי לו פרוץ קצת כועס...

ביקשתי את רשותו לצטט לו אמרה חשובה ויסודית ששמעתי פעם בשם הגאון רבי אריה שכטר זצוק"ל.

בגמרא במסכת שבת (לא). מובא הסיפור המפורסם על אותו גוי שבא לפני שמאי וביקש ממנו את הבקשה המוזרה שילמדו את כל התורה כולה על רגל אחת. התגובה של שמאי הייתה לכאורה קצרה ועניינית, "דחפו באמת הבנין שבידו". כאשר הוא בא לפני הלל הוא אכן נענה לאתגר ואמר לו את המשפט המפורסם של "מאי דעלך סני לחברך לא תעביד ואיך זיל גמור".

הרב שכטר ביאר במתיקות שגם שמאי וגם הלל לאותו דבר נתכוונו. שמאי השתמש באמת הבנין, כלומר, הוא העמיד לפניו את היסוד המוסד של התורה שהוא הבית היהודי, באומרו שלא שייך ללמוד תורה לפני שידועים לנהל בית יהודי אמיתי, ואת זה אפשר לעשות רק עם מידות טובות, עם נתינה ללא גבולות, עם רגש ורצון עז להעניק לזולת. זה יסוד התורה, דבר שגוי שכל

**המלך עשה כאשר אמר, השר נשלח אל בור הכלא,
שם היה נתון למרותו של מפקד בית הסוהר,
אשר התאכזר אליו עד מאד, הוא הכניסו לתא
אפל וחשוך, מלא טחב וצינה, אולם עם כל זה
נחמה פורתא היתה לו, לאותו אסיר אומלל...**



כיצד למד מרן ה'חתם סופר' זיע"א את מה שאמרו הז"ל "אם ראית דור, שצרות רבות באות עליו כנהר, חכה לו"

השיבים החתם סופר ואמר, אמשול לכם, בני, משל, ושוב לא תתמהו.

לאחד ממלכי העמים, מלך אדיר וחזק, אשר שלט בכיפה, היה שר חשוב ונכבד, שהמלך חיבבו והוקירו עד מאד.

לימים חטא אותו שר ונתחייב ראשו למלכות, אלא מכיון שהיה המלך רחום וחנון, וביותר כלפי שרו, אשר היה מקורב אליו ביותר, החליט המלך להקל בעונשו ולהמירו במאסר לזמן בלתי מוגבל.

"התייצבו וראו את ישועת ה'"

כאשר מלך אוסטריה העניק שויון זכויות ליהודים תושבי מדינתו, היו כל ישראל שרויים בשמחה גדולה, מגדולם ועד קטנם חגגו, ריננו וזימרו לכבוד המאורע הגדול, לו זכו.

אותה שעה הבחינו תלמידינו של החתם סופר זצ"ל, כי דמעות זולגות מעיני רבם הגדול, וישאלוהו משתוממים, מדוע זה יהא רבינו שרוי בצער בשעה גדולה זו, כאשר העם כולו כה שמח.

כה מיטיבים אנו את תנאיך במקום אפל זה, בקול חנוק מדמע התאמץ האסיר להסביר לשואליו, אכן ביקשתם לשפר את מצבי, אך הקלה זו, שאכן הקלה היא ביחס למצבי הנוכחי, הכבדה היא ביחס למצבי הכללי, כל עוד ישבתי נמק בכלאי המעופש והחשוך, תקוה איתנה מילאה את ליבי, כי יבוא יום, והמלך יזכור את מצוקתי ויצוה לשלחני לחופשי.

אולם עתה, משברור לי, כי יהא עלי לשבת בבור צר זה עוד ימים רבים, ומי יודע עד מתי, כיצד אוכל לחדול מבכיי.

עתה שוב לא תתפלאו ודאי על בכיי לעת זו, סיים ה'חתם סופר' את דבריו, מה גם שאמרו לנו חז"ל (סנהדרין צח). אם ראית דור, שצרות רבות באות עליו כנהר, חכה לו.

אם העניקו לנו זכויות אזרח בגלות מרה זו, מי יודע, כמה זמן עוד נגזר עלינו לשרת בגלות קשה זו.

(מתוך 'אור אהרן', הובא בקובץ 'דרישה וחקירה' גיליון קפב)

יחד עם זאת הבטיח, כי בסופו של דבר יוציאנו לחופשי. המלך עשה כאשר אמר, השר נשלח אל בור הכלא, שם היה נתון למרותו של מפקד בית הסוהר, אשר התאכזר אליו עד מאד, הוא הכניסו לתא אפל וחשוך, מלא טחב וצינה, אולם עם כל זה נחמה פורתא היתה לו, לאותו אסיר אומלל, והוא התחזק בתקוה, כי בוא יבוא היום, והמלך ישחררנו ממצב מעיק זה וישלחנו לחופשי.

והנה באחד הימים הגיע לאוזניו של השר הכלוא קול שאון ותכונה רבה, המתרחשת סביב חדר כלאו, ושמחה רבה מילאה את לבו הרצוף. הנה סוף סוף באים לשחררני, סבר לתומו, אולם מה גדלה אכזבתו, כאשר נוכח, כדי לסדר ולנקות את תאו הגיעו אליו שלוחי המלך, ואף כדי לקבוע בו חלון, שישמש לאוורור החדר הטחוב ולתאורתו.

לשמע בכיו הנורא, אשר התפרץ מפיו, נדהמו השליחים ושאלוהו, מה מקומה של בכייה זו דוקא עתה, בעת בשורה, כאשר

מה טעם התייחדה ברכה מיוחדת לפירות האילן משאר פירות הארץ, הרי כולם הם בכלל פירות האדמה? ומדוע נתקנה ונתייחדה להם ברכת 'בורא פרי העץ'?



מדוע תיקנו ברכה מיוחדת לפירות האילן?

ושנה האילן ממשיך להתקיים ולחדש פירותיו יפים ומתוקים. בשונה מפירות האדמה אחר שנלקטים מהם פירותיהם, נובל הענף שעליו גדלו הפירות ולשנה הבאה יש לזרוע אילן או עשב חדשים.

יסוד גדול למדונו כאן חז"ל - מעלתו של אילן שמוציא פירות בכל שנה, הוא בזה שיש לו קיום תמידי, הוא לא נרקב ומאבד חיותו אלא מתחזק ומתחדש בכל שנה ושנה, ולכך נתקנה להם ברכה בפני עצמה.

מעלה זו התייחדה בתלמיד חכם - שהרי גילו לנו חז"ל במסכת תענית על הפסוק "כי ממנו תאכל ואותו לא תכרות" אם תלמיד חכם הוא ממנו תאכל וכו' [ופרש"י - ממנו תלמד תורה וכו']. הרי שדימו חז"ל את התלמיד חכם לעץ מאכל עושה פרי, והוא הדמיון - כעץ פרי שלא נובל והוא כמעין הנובע שקימו ופירותיו נצחיים, כי התורה היא נצחית ופירותיה קיימים לעולמים.

מה טעם התייחדה ברכה מיוחדת לפירות האילן משאר פירות הארץ, הרי כולם הם בכלל פירות האדמה? ומדוע נתקנה ונתייחדה להם ברכת 'בורא פרי העץ'?

ה"ביאור הלכה" מסביר, שלא רצו חז"ל לפטור את פירות האילן בברכת פירות הארץ, משום שפירות האילן 'חשובים ביותר', וקבעו להם ברכה מיוחדת להזכיר שבחו של מקום שברא פירות חשובים כאלה.

נפלא! פירות האילן 'חשובים הם ביותר'! יש להם חשיבות כה גדולה עד שנקבעה להם ברכה בפני עצמה. וכי עד כדי כך? במה חשיבותו של פרי שמראהו יפה ככל שיהיה וטעמו מתוק וערב לחיך ככל שיהיה - וכי בכך הוא נהיה 'חשוב יותר'?

כשנבוא לבחון ולהתבונן במעלה שיש לפירות האילן על שאר פירות הארץ, נראה שיש הבדל מהותי ביניהם. הבדל זה כבר גילו לנו חז"ל שמעלת פירות האילן בזה, שאחר שקוטפים הפירות מהעץ, לשנה הבאה גדל מאותו ענף פירות חדשים, וכן כל שנה

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?  שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il 



נזיר דף יג

מהי הסגולה שכתב הגר"ח פלאג'י זצ"ל לחשוכי בנים?

חזרה וילדה

בנידון דידן אפשר שהסגולה בזה גם להוציא ספר, כדי שבוה יזכה שיהגו הוא ובניו.

בספר חסידים (אות תתעד) מובא: "מעשה באיש אחד שנתן לאשתו זקוק [מטבע] שתקנה בו מעיל, אמרה לו אותו זקוק תן לי, ותן לי רשות לקנות בו ספר, או אשכיר סופר שיכתוב לי ספר, ואשאל ללומדים שילמדו בו, והרתה וילדה בן וכל אחיו היו עמי הארץ כי אם אותו בן היה למדן".

וכן הובא בספר מעבר יבוק (שפת אמת פכ"ו) "אשה שקונה ספרים להשאלן לאחרים ללמוד, זוכה לבנים תלמידי חכמים". (קב ונקי)

המצוה הראשונה בתורה היא מצות פרייה ורבייה. וכתב בספר "ברכת מועדיך לחיים" (להגר"ח פלאג'י זצ"ל ח"א דרוש א' לס"ת): "שמעתי מפי קדוש אבינו מלכינו הגאון המפורסם מרן זקני ז"ל (בעל החקרי לב), שקבלה בידם, שכמה חשוכי בנים שלא הולידו כלל, על ידי שקיימו מצות כתיבת ספר תורה זכו להיבנות והולידו בנים ובנות".

ואפשר שלשיטת הרא"ש (מובא בטור יו"ד סי' רע), שבימינו שכותבים ספר תורה ומניחים אותו בבית הכנסת לקרות בהם ברבים, מצות עשה על כל ישראל אשר ידו משגת לכתוב חומשי התורה ומשנה וגמרא ופירושיהם להגות בהן הוא ובניו. אם כן גם

לפתוח את היום בטוב...



הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

היכן נמצאת השכינה בתפילת שמונה עשרה?



התפילה, נחשב כעומד לפני המלך; ואם אמר "יהיו לרצון אמרי פי..." וטרם פסע - לענינים מסוימים אינו נחשב עוד כעומד לפני המלך.

[שו"ע צז, ב, ומשנ"ב ג ו"י; בו"מ דרשו, 2 ו'8]

המתפלל תפילת שמונה עשרה נחשב כעומד לפני המלך, דהיינו שהשכינה כנגדו, אלא שאינה יורדת למטה מעשרה טפחים (80-96 ס"מ, לשיטות השונות). ויש מהראשונים שכתב שהשכינה נמצאת כנגד צד ימינו של המתפלל, וככתוב בתהלים: "ה' צִלְּךָ עַל יַד יְמִינְךָ". ועד שיפסע שלוש פסיעות לאחוריו בסיום

האם מותר להתעטף בטלית באמצע תפילת שמונה עשרה?



הטלית מפריע לכוונתו - יסיים את הברכה שעומד בה ויתעטף בטלית ללא ברכה, ולאחר התפילה ימשמש בציציות ויברך.

[שו"ע צז, ד, ומשנ"ב יד-טז; בו"מ דרשו, 12]

מי שטליתו זזה ממקומה באמצע תפילת שמונה עשרה, רשאי להחזירה למקומה; וכן אם התרופף הידוק התפילין לראשו, רשאי לשוב ולהדקן. ואם נפלה טליתו מעליו לגמרי אינו רשאי לשוב ולהתעטף בה, ואף אם היא בידיו ולא נפלה על הרצפה. ואם העדר

הנאלץ לירוק באמצע התפילה - כמה זמן צריך להמתין טרם שימשיך?



הרוק או היריקה, ימתין כדי הילוך ארבע אמות (2-4 שניות, לשיטות השונות) טרם שימשיך בתפילתו, כדי שתכלה שארית היריקה מפיו, וכדי שלא יראה כירוק כלפי מה שיאמר בהמשך.

[שו"ע צז, ב, ומשנ"ב ד-ז; וראה עוד שם; בו"מ דרשו, 3-4]

אסור לירוק בשעת תפילת שמונה עשרה, ואם הצטבר רוק בפיו באופן שאינו יכול לבולעו, והדבר מפריע לכוונתו - יבליע את הרוק בנייר 'טישיו' וכדומה; ואם הדבר אינו אפשרי, רשאי להפנות את ראשו ולירוק לאחוריו על הרצפה. ולאחר הבלעת

* בשעת התפילה אסור להחזיק ביד חפץ קדוש, וכן חפץ העשוי להזיק או לגרום להפסד בנפילתו; ויש אומרים שאסור להחזיק בידו כל חפץ שהוא, למעט סידור.
* מי שהחל את תפילת שמונה עשרה ללא סידור, ובמהלכה נזקק לסידור, ואינו יכול לרמוז לאחר שיביא לו סידור - מותר לו לזוז ממקומו כדי ליטול סידור.
* בעת אמירת קדושה, שבפתחתה אנו אומרים: "כשם שמקדישים אותו בשמי מרום", או: "כנועם שיח סוד שרפי קדש", עלינו להדמות למלאכים, ולעמוד ברגלים צמודות זו לזו בשווה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מהי המחלוקת היחידה שהוכרעה בשולחן ערוך במילים "וכן הלכה"?

הלכה".

ועם זאת, בנוגע לברכה על קיום המצוה - יש לחשוש לדעת הסוברים שמצוות אינן צריכות כוונה, ולכן, מי שעשה מעשה מצוה ללא כוונה, לא יברך שנית על קיום המצוה. ונחלקו הפוסקים אם הלכה זו שמצוות צריכות כוונה אמורה גם בנוגע למצוות דרבנן; ולהלכה, גם מצוות דרבנן צריכות כוונה. [שו"ע ס, ד, משנ"ב י, וביה"ל ד"ה וכן; בו"מ דרשו, 17, וראה שם, 22]

חכמינו ז"ל נחלקו אם 'מצוות צריכות כוונה', דהיינו, אם העושה מעשה מצוה ללא כוונה לקיום המצוה, יצא ידי חובתו, או שהכוונה הכרחית לקיום המצוה, ועליו לשוב ולקיים את המצוה. ונחלקו הראשונים כמי ההלכה, ובשולחן ערוך הביא את שתי הדעות, והכריע כדעת הסוברים שמצוות צריכות כוונה. וזוהי הפעם היחידה בכל ארבעת חלקי השולחן ערוך, בה מביא המחבר מחלוקת בשם 'יש אומרים ויש אומרים', ומסיים במילים "וכן

לפתוח את היום בטוב...



הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il